

Ku dhaqan Xafiis D.

FAAFINTA

الرسمية

OFFICIAL

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

Sanadka 3aad

Muqdisho,

2015

Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

FAAFIN SANADLE

Qiiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – RUKUNKA: Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar. Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

KOBNIIN

BOGGA KOOWAAD

SHARCI

W.M

BOGGA LABAAD

XEER

BOGGA SEDDEXAAD

TALOOPYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM

SANADKA

2015

RASMIGA AH

الجريدة

BULLETIN

**OGGOLAANSHAHA SHARCIGA DHISIDDA GUDDIGA
MADAXA BANNAAN EE DOORASHOYINKA QARANKA**

MADAXWAYNAHA J.F.S

- MARKUU ARKAY: Qodobka 87aad, Xarafka 'C' iyo Qodobka 90aad, Xarafka 'F' iyo Qodobka 85aad, ee Dastuurka J.F.S
- MARKUU ARKAY: Qodobka 49aad iyo Qodobka 111E ee Dastuurka KMG ee J.F.S
- MARKUU ARKAY: Warqadda Guddoonka Golaha Shacabka ee ku saabsan Ansixinta Guddiga MADAXA-BANNAAN EE DOORASHOYINKA QARANKA Ref. 652/3/1/9/15 ee 11/2/2015

Wuxuu soo saaray Sharcigaan:

Qodobka 1aad

Laga bilaabo maalinta uu Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed saxiixo Xeerkaan, Waxa uu Madaxweynuhu oggolaaday Ansixinta Guddiga MADAXA-BANNAAN EE DOORASHOYINKA QARANKA ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed.

Qodobka 2aad

Waxa uu Sharcigan Dhaqangelayaa maalinta uu Madaxweynuhu Saxiixo Waxaana lagu soo saarayaa Faafinta Rasmiga ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed

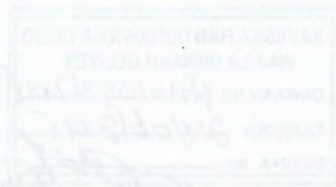
MUQDISHO: 02/04/2015

XAFIISKA HANTIDHAWRKA GUUD	
WAA LA DIRWAAN GELIYEEY	
DIRWAAN NO.	11/02/2015
TAARIIKH	02/04/2015
SAXIIXA NO.	

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA

**SHARCIGA DHISIDDA GUDDIGA
MADAXABANNAAN
EE DOORASHOYINKA QARANKA**

SHARCIGA DHISIDDA GUDDIGA MADAXABANNAAN EE DOORASHOYINKA QARANKA

Cutubka 1aad: Qodobbo Guud

Qodobka 1aad: fasiraadda Ereyada

Ereyada hoos ku qoran, waxaa sharcigan dhexdiisa loola jeedaa mid walba fasiraadda ku hor Qoran:-

1. **Dastuurka:** Dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed oo sida ku meel gaarka ah loo ansixiyay.
2. **Sharciga:** Sharciga lagu dhisayo Guddiga madaxa-bannaan ee Doorashooyinka Qaranka
3. **Dawladd:** Waxaa loola jeedaa Dawladda dhexe ee Federaalka ah;
4. **Dowladd Goboleed:** Waa Dowladda Xubinta ka ah Dawladda dhexe ee Federaalka ah
5. **Dowladda hoose:** Waa Maamullada heer Degmo
6. **Doorashooyinka:** Doorashooyinka heer Qaran
7. **Guddiga:** Guddiga Madaxabanaan ee doorashooyinka Qaranka
8. **Guddoomiye:** Gudoomiyaha Guddiga Madaxabanaan ee doorashooyinka Qaranka
9. **Jamhuuriyadda:** Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
10. **Madaxweynaha:** Madaxweynaha Jamhuuriyadda Soomaaliya
11. **Xubnaha:** Xubnaha Guddiga Madaxa-bannaan ee doorashooyinka Qaranka
12. **Xoghayaha Guud:** Xoghayaha geed ee guddiga madaxabanaan ee doorashooyinka Qaranka
13. **Isxildiid:** xilalka aan is raaci Karin ama aan is qaadan Karin ee mas'uulka uusan mar qura ah wada qaban Karin;

Qodobka 2aad: Ujeeddada Sharciga

1. Sharcigan waxaa lagu dhisay Guddiga Madaxabanaan ee Doorashooyinka Qaranka ee u xilsaaran maamulidda iyo maareynta Doorashooyinka Qaranka si waafaqsan qodobada 47,110,111G, iyo 112, ee Dastuurka sida ku meel gaarka ah loo ansixiyey

2. Waxaa kaloo sharcigan lagu dhisay awoodihiisa iyo xilalkiisana lagu qeexay guddiga kormeerka doorashooyinka iyo aftida ee heer Degmo, Gobol iyo Qaran.
3. Guddiga Madaxabanaan ee Doorashooyinka Qaran marka uu gudanayo xilkiisa waa ka madax banaan yahay laanta fulinta iyo xisbiyada siyaasadeed oo dhan wuxuuna u hoggaansamayaa oo keliya dastuurka federalka iyo sharcigan

Qodobka 3aad: Shakhsiyadda Qaanuuniga ah ee Guddiga

1. Guddiga wuxuu leeyahay shakhsiyad qaanuuneed oo ku saxiixi karo heshiisyo leh awood qaanuuneed oo u fududeeynayo hawlaha lagama maarmaanka u ah habsami u socoddka hawlaha doorashooyinka iyo xil gudashada guddiga si waafaqsan sharcigan;
2. Guddiga wuxuu sameesanayaa astaan iyo shaabad u gaar ah

Qodobka 4aad: Mabaadi'da Guud

1. Guddigani inta uu ku gudo jiro fulinta xilkiisa waxaa uu u hogaansamayaa mabaadi' guud ay ka mid yihiin:-
  - a) Ilaalinta midnimada iyo wadajirka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
  - b) Mabaadi'da nidaamka dimoqraadiyadda iyo Federaalka
  - c) Ilaalinta xaquuqda siyaasadeed ay dawga u leeyihin dhamaan muwaadiniinta Soomaliyeed si ay codkooda ugu dhiibtaan si waafaqsan Qod. 22(1) iyo (2) ee Dastuurka.
2. Guddiga wuxuu kaloo si gaar ah u ilaalinayaa in doorashooyinku ahaadaan kuwo xor ah oo caddaalad ku dhisan, kuna saleysan:-
  - a) Codbixin qarsoodi ah, xor ah, ka dhowrsan wax isdeba marin, Musuqmaasuq, Laaluush, Been abuur, Handadaad, Cunfi iyo Cabdis gelin saameyn ku yeelan karta codbixinta
  - b) In Guddiga xilkiisa u guto si madax banaan oo waafaqsan shuruucda xeerisa doorashooyinka
  - c) In hawlaha doorashooyinka loo maamulo si eex la'aan ah oo dhexdhexaad ah laguna fuliyo hab tayeysan taxadar leh, dhaqan anshexeedka suuban, caddaalad iyo hufnaan.

Qodobka 5aad: Xarunta Guddiga

Xarunta dhexe ee Guddigu waa caasimadda dalka ee Muqdisho wuxuuna laamo ku yeelan karaa dalka oo dhan.

Cutubka 2aad: Dhismaha Guddiga

Qodobka 6aad: Qaab-dhismeedka Guddiga

1. Guddiga Doorashooyinka wuxuu ka kooban yahay sagaal (9) xubnood si waafaqsan Qod 111G ee Dastuurka sida ku meelgaarka loo ansixiyay kaasoo ugu yaraan labo (2) xubnood ay yihiin haween.
2. Guddiga wuxuu yeelanayaa Guddoomiye iyo Guddoomiye ku xigeen oo xubnaha iska dhex dooranayaan kulankiisa ugu horreeya waxaa shir guddominaya xubinta ugu da'da weyn
3. Guddiga Doorashooyinka wuxuu dhisan karaa guddi hoosaadyo ka kooban xubnihiisa hadba sida uu u arko inay lagama maarmaan u tahay gudashada hawlihiisa.

Qodobka 7aad: Habraaca Magacaabista Guddiga

1. Wasiirka Wasaaradda ay khusayso arrimaha doorashooyinka ayaa bulshada Soomaaliyeed dhexdeeda ka soo magacaabaya Guddi Ilataliyeyaal oo ku meel gaar ah oo ka kooban todobo (7) xubnood oo leh sumcad iyo aqoon sare.
Guddiga ku meel gaarka ah wuxuu kala talinayaa Wasiirka habraaca iyo xulista musharrixiinta jagada guddiga madaxabanaan ee doorashooyinka Qaranka.
2. Dhamaan xubnaha Guddiga madaxabanaan ee Doorashooyinka waa inay buuxiyaan shuruudaha ku xusan qod 8aad ee sharcigan.
3. Kow iyo Labaatan (21) maalmood gudahood ka bilaabta marka sharcigan la soo saaro Wasiirka ay khuseyso wuxuu u bandhigayaa Dadweynaha danaynaya inay ka mid noqdaan Guddiga inay arajidooda u gudbiyaan Wasaaradda.
4. Kow iyo labaatan (21) maalmood gudeheed ka bilaabato marka uu Wasiirka ay khuseeyso uu soo dhameystiro kala hufidda

codsadayaasha wuxuu Golaha Wasiirada u gudbinayaa todobo iyo labaatan (27) musharax oo laga soo xulay codsadayaasha, Golaha Wasiirada waxay go'aaminayaan sagaalka Musharax una soo gudbinayaan Golaha Shacabka si uu ansixiyo

5. Kow iyo labaatan (21) maalmood gudahood marka Golaha Wasiirada u soo gudbiyo Golaha Shacabka, Goluhu wuxuu sagaalka (9) musharax ee ku xusan faqradda (4) ee qodobkan ugu yeerayaa in ay fadhiga Golaha hortiisa ka jeediyaan musharraxnimadooda, aqoontooda waayo ariagnimadooda iyo aragtidooda fog ee ay tiigsanayaan jagada xubinnimada Guddiga madaxabanaan ee Doorashooyinka Qaranka
6. Marka uu dhamaado dhegeysiga musharixiinta ee ku xusan faqradda (5) ee qodobkan Golaha Shacabka wuxuu xubin kasta oo la soo magacaabay ku ogolaanayaa ama ku diidayaa cod aqlabiyad fudud oo hal dheeri ah.
7. Haddii hal musharrax ama ka badan la diido, sida ku xusan faqradda (6) ee qodobkan Golaha Wasiiradda waa inay soo bedelaan xubinta la diiday si waafaqsan faqradda (1) ilaa (6) ee qodobkan;
8. Magacaabista ku xusan faqradda (7) ee qodobkan habraaca ku xusan faqradda (4) iyo (5) ee qodobkan waxaa kow iyo labaatan (21) maalmood gudahood lagu soo celinayaa golaha shacabka si loo dhameystiro xubnaha Guddiga.
9. Mar haddii sagaalka (9) musharax uu wada ansixiyo Golaha Shacabka sida ku xusan faqradda (3) ilaa (8) ee Qodobkan Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya wuxuu magacaabista xubnaha ku meel marinayaa Xeer Madaxweyne kow iyo labaatan (21) maalmood Gudahood laga bilaabo taariikhda Guddoonka Baarlamaanka u gudbiyo

Qodobka 8aad: Shuruudaha Xubinnimada Guddiga

1. Qof walba wuxuu xaq u yeelan karaa inuu noqdo xubin Guddiga ka tirsan haddii qofka:
  - a) Yahay muwaaddin Jamhuuriyadda Soomaaliyeed
  - b) Da'diisu aysan ka yarayn 30 jir

- c) Dhimirkisu dhan yahay
- d) Uu aqoon u leeyahay nidaamka doorashooyinka ama ugu yaraan shan (5) sano waayo aragnimo ugu yaraan mid ka mid ah qeeybaha Cilmiga Shareecada iyo Fiqiga Islaamka qaanuunka Xeer Dhaqameedka Soomaalida, Culuumta Diinta, Arrimaha Maamulka Dadweynaha ama Arrimaha Bulshada Rayiddka, Kasmooyinka Culuumta Siyaasada iyo Maareynta Arrimaha Bulshada, Maamulka Dawladda iyo Xiriirka Caalamiga ah;
- e) Waa inuu yahay qof sumcad wanaag ku leh bulshada dhexdeeda urursan oo dhaqan wadaag iyo dhalan wanaag leh oo aan ku soconin baaris danbiyo ciqaab oo lagu mutaysanaayo qaanuunka dalka, kan caalamiga ah iyo dembi xeer jabin ku ah axdiga xuquuqda aadanaha ee 1949 kii ama arrimo dembi culus ku ah shuruucda Soomaaliyeed iyo inuusan aheyn mid ku xadgudbay go'aannada Golaha Ammaanka ee Qaramada Midoobay
- f) Waa in uusan ahayn xubin ka mid ah Baarlamaanka Federaalka, Baarlamaanada Dawladaha xubinta ka ah Federaalka Xukuumada ama Shaqaalaha Dawladda Soomaaliyeed
- g) In uusan ka tirsanayn mid ka mid ah xisbiyada siyaasadeed kuna biiri Karin muddada uu howshan hayo.

Qodobka 9aad: Muddada Xil-heynta Guddiga

1. Muddada xil heynta Guddiga doorashoinka Qaranka waa hal xili oo dhan lix (6) sano oo aan la cusbooneysiin Karin
2. Xubnaha Guddiga Shaqadoodu waa mid joogta ah.

Qodobka 10 aad: Waayidda Xubinnimada Guddiga

1. Jagada xubinta guddiga waxay jago banaan noqoneysaa haddii ay
  - a) Xubinta xilka istiqaaloo ka dhiibto
  - b) Xubinta jabiso xeerka dhaqan shaqo wanaagga
  - c) Xubinta sabab la'aan uga maqnaato shan (5) fadhi oo xiriir ah uu guddiga yeeshay

- d) Xubinta xilkeeda xafiiseed ay la gudan weyso karti darro jireed ama maskaxeed awgeed
- e) geeri
- f) haddii ay maxkamadi ku xukunto xukun ciqaabeed kama dambays ah
- g) muddada xil heynta oo dhamaata

2. Guddigu wuxuu xil ka qaadis ku sameyn karaa xubin ka mid xubnaha Guddiga si waafaqsan faqradda 1(b), (c) iyo (d) marka ay isku raacaan aqlabiyadda cod seddex meelood labo meel (2/3) ee Guddiga waxaa go'aan kama dambays ah ka gaaraya maxkamada khuseeya,
3. marka ay banaanaato xilka xubin ma mid ah xubnaha Guddiga waxaa lagu buuxinayaa si waafaqsan qodobka 8aad ee sharcigan

Qodobka 11aad: xilka Guddoomiyaha Guddiga

Guddoomiyaha Guddiga waa madaxa Guddiga doorashooyinka wuxuna mas'uul ka yahay arrimaha soo socda:

- a) isugu yeeridda iyo gudoominta kulamada guddiga
- b) hagida iyo u kuurgelidda qorshe hawleedka guddiga
- c) xoojinta iyo joogteynta xiriirka shaqo ee kala dhexeeya guddiga doorashooyinka iyo heerarka kala duwan ee dawladda iyo
- d) fulinta wixii waajib kale ee sharciga u xil saaro

Qodobka 12aad: Xilka Guddoomiye ku-xigeenka Guddiga

Guddoomiye ku-xigeenka guddiga doorashooyinka wuxuu mas'uul ka yahay arrimaha soo socda:

- a) hawl kasta oo u xilsaaro Guddoomiyaha Guddiga
- b) inuu qabto hawsha iyo waajibaadka Guddoomiyaha Guddiga marka uu maqan yahay ama ku timaado xaalad xil gudasho la'aan joogo ah
- c) Hawl kasta oo kale oo uu u xil saaro Dastuurka ama Shuruucda kale ee dalka

Qodobka 13aad: Xilka Xoghayaha Guud ee Guddiga

1. Xoghayaha guddiga wuxuu mas'uul ka yahay arrimaha soo socda
  - a) Waa madaxa maamulka guddiga mas'uulna ka ah hagidda hawlaha xogheynta
  - b) Xoghayaha waa madaxa maamulka xafiiska doorashooyinka kaasoo siinaya guddiga doorashooyinka talooyinka ugu haboon habka maamulka doorashooyinka;
  - c) Xoghayaha wuxuu ku shaqeynayaa awaamiirta guddiga isla markaana wuxuu siinayaa warbixin joogta ah;
  - d) Fulinta go'aanada guddiga
  - e) Kormeerida iyo hagidda habsami u socodka shaqada iyo shaqaalaha guddiga
  - f) Wuxuu mas'uul ka yahay keydinta dukumintiga guddiga iyo
  - g) Hawl kasta ee kale oo u xilsaaray guddiga ama sharcigan
2. Xoghayaha guddiga kama mid aha xubnaha guddiga madaxbanaan ee doorashooyinka waxaa lagu xulayaa habraac ku xusan sharciga shaqaalaha rayidka ee dalka
3. Xoghayaha guud wuxuu ka qayb galayaa shirarka guddiga wuxuuna ka dhiiban karaa taladiisa hase ahaatee ma codeeyn karo.

Qodobka 14aad: Xilalka iyo Awoodaha Guddiga

1. Guddiga madaxbanaan ee doorashooyinka si waafaqsan qodobka 111G ee dastuurka wuxuu leeyahay xilalka iyo awoodaha soo socda:
  - a) Abaabulidda qabashada iyo kormeerka doorashooyinka heer Degmo, Gobol, Qaran ee axsaabta siyaasadeed iyo aftida dadweyne
  - b) Tan iyo inta axsaabta siyaasadeed iyo deegaan doorashooyin dalka ka hirgaliyaan guddigu wuxuu doorashooyinka deegmooyinka iyo maamul goboleedyada ku maamulayaa si waafaqsan sharciga LR 116 iyo wixii kale oo shuruucda dalka u xilsaaro
  - c) Diiwaangelinta cod bixiyeyaasha iyo joogtaynta dib u eegidda diiwaanka codbixiyeyaasha;
  - d) Xadidaadda deegaanada iyo goobaha codbixineed hadba sida ugu haboon oo doorashooyinka looga fulin karo

- e) Nidaaminta iyo hubinta shuruucda axsaabta siyaasadeed si waafaqsan sharciga diwaangleinta axsaabta iyo shuruucda kale ee dalka
  - f) Fududaynta kor joogtaynta ilaalinta iyo qiimaynta dorashooyinka
  - g) Soo saarida iyo hirgelinta xeer dhaqameed hagaya musharaxiinta iyo axsaabta doorashada ka eyb galeysa
2. U Kuurgelidda iyo ilaalinta in axsaabta ku dhaqmaan sharciyada nidaaminaya magacaabista musharaxiinta axsaabta.
  3. Hirgelinta wacyigelinta cod bixiyeyaasha
  4. Diiwaangelinta musharaxiinta doorashooyinka
  5. Maamulidda doorashada Baarlamaanka Federaalka
  6. Maamul qabashada afti dadweyne
  7. Kormeerida iyo fududaynta hawlaha doorashooyinka
  8. Xalinta khilaafaadka doorashooyinka iyadoo aan lagu xadgudbeyn doorarka hay'adda garsoorka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
  9. Ku dhawaaqidda natijooyinka doorashooyinka
  10. Ku dhawaaqidda muddeynta maalmaha ololaha doorashooyinka, xaddidaada muddada kama danbeysta ah ee Doorashooyinka iyo waqtiyeynta abaabulidda iyo diyaarinta Doorashooyinka si waafaqsan Dastuurkan iyo sharcigan.
  11. Soo saaridda xeer habraacyo iyo qoraalo hagaya habsami u socodka Doorashooyinka
  12. In uu xafiisyo ka furto deegaannada dalka hadba meelaha ugu haboon oo aan looga maarmin fulinta hawlaha guddiga iyo xilgudashadiisa.
  13. In Guddigu uu qorto shaqaale lagama maarmaan u ah fulinta hawlaha doorashooyinka lana Waafajiyo sharciga shaqaalaha Rayidka.
  14. Guddiga wuxuu shaqo joojin ku sameyn karaa una guddin karaa hay'adaha cadaaladda qof kasta oo ka tirsan Guddiga ama Shaqaalaha Guddiga oo lagu helo fal wax u dhimaya dhexdhexaadnimada iyo cadaaladda dDorashooyinka.
  15. Khilaafaadka uu xaliyo Guddigu waa kama dambeys aan ka ahayn dacwadaha la xiriira xaqa cod Bixinta, xaqa ka qaybgalka

- doorashada iyo go'aanka kama dambeysta ah ee doorashada kaa soo qaadan karo racfaan Maxkamadda Dastuurka
16. Dejinta nidaamka dhaqan wanaagga musharrixiinta axsaabta Siyaasadeed iyo Warbaahinta
  17. Inuu go'aan maamuleedka Guddiga ka gaaro cabashooyinka la xiriira go'aannada Guddiga hawlwadeennada ama wakiilada Guddigu idmaday kana qaado tallaabada ku haboon haddii go'aanka Guddiga lagu qanci waayo waxaa u furan in racfaan loo qaato Maxkamadda ay khuseyso muddo 14 maalmood gudahood ah Maxkamaddu waa in ay go'aan kama dambeys ah ku gaarto sida ugu dhaqsaha badan.
  18. In uu hubiyo tallaabada ku haboona ka qaado in habraaca doorashooyinka uu Guddiga fuliyey si hufan loo hirgeliyey haddii loo baahdana uu go'aan ku gaari karo in deegaan doorasho ka dhacday dib loogu celiyo doorasho cusub iyo inuu wax kama jiraan ka dhigo natijada marka ay u sugnaato in rabitaanka cod bixiyayaasha la musuqmaasuqay.
  19. In uu ganaaxi karo ama xannibaad maamuleed ku ridi karo ciddii ku kacda fal danbiyeed oo aan ahayn fal jariimo ku xadgudub sharci ama xeer nidaamiyaha Guddiga.
  20. In musharrixi ku xadgudba sharcigan ama kuwa aan soo buuxin shuruudaha sharcigan ku xusan uu ka joojin karo tartanka doorashada ama dib u celin karo liiska/liisaska lagu soo magacaabay
  21. Inuu cayimo goobaha cod bixinta ay dadweynuhu codkooda ku dhiibanayaan.
  22. Inuu tilmaamo waraaqaha doorashooyinka iyo habka loo calaamadinayo
  23. Inuu qeexo habka loo tirinayo codadka
  24. Inuu cayimo goobaha lagu tirinayo codadka
  25. Inuu go'aamiyo goob joogayaal madaxabanaan iyo saxaafada oo u kuur galaya sida doorashada u socoto.
  26. Guddiga doorashadu wuxuu soo jeedin karaa dib u dhigis doorasho ee muddo cayiman isagoo sababeyn faahfaahsan u soo gudbinaya Golaha Baarlamaanka Federalka xilli ku haboon.
  27. Fulinta hawl kasta oo Dastuurka iyo Sharcigani u xilsaaray.

Cutubka 3aad: Xeer-hoosaadka Guddiga
Qodobka 15aad: Xeer-hoosaadka Guddiga

1. Guddigu madaxabanaan ee Doorashooyinka wuxuu yeelanayaa Xeer-Hoosaad lagu maamulo howlaha iyo dhaqan gelinta qodobada uu sharcigaan tilmaamay
2. Iyadoo waxba loo dhimayn faqradda (1) ee qodobka xeer-hoosaadka waxaa ka mid ah:-
  - a) Magacaabista ansixinta iyo awood-siinta xubnaha xafiisyada hoos yimaada mas'uuliyadda Guddiga madaxabanaan ee Doorashooyinka si waafaqsan sharcigan.
  - b) Ka qaadista tallaabo anshaxmarin sarkaal kasta ama wakiil kasta ee ka tirsan xafiis hoos imaanaya mas'uuliyadda guddiga madaxabanaan si waafaqsan sharcigan.
  - c) Baabi'in jago horay loo magacaabay ama shaqo ka fariisin shaqaale xafiis kasta oo hoos yimaada mas'uuliyadda Guddiga si waafaqsan sharciga.
  - d) Dejinta habraaca goobaha Doorashooyinka
  - e) Xiriirinta u wakiilashada hawlaha mas'uuliyadda Guddiga iyo Xog-heyntooda iyo
  - f) Fulinta hawl kasta oo Dastuurka iyo Sharcigani u xilsaaray

Qodobka 16aad: kulamada iyo Habraaca Go'aannada Guddiga

1. Kulamada guddiga waxay ku ansaxayaan markay guntanka dhan yahay 5 xubnood oo Guddiga ka mid ah.
2. Dhammaan kulamada Guddiga waxaa shir Gudoominaya Guddoomiyaha Guddiga marka uu maqan yahay waxaa shir Gudoominaya Ku-xigeenka;
3. Haddii Gudoomiyaha iyo ku-xigeenka maqan yihiin xubnaha jooga waxay cod aqlabiyad ah ku dooranayaan shir Gudoomiye ku meel gaar ah si uu u shir gudoomiyo
4. Go'aanada Guddigu waxay ku ansaxayaan cod hal dheeri ah ee tirada guud ee Xubnaha Guddiga (50%+1);
5. Marka ay codeynta ku xusan faqradda (4) ay noqoto isbar bardhac Gudoomiyaha ayaa codeeynaya

6. Guddigu wuxuu u bandhigayaa dadweynaha magacyada musharixiinta doorashada warqada natiijada kama dambeysta ah ee doorashada iyo arrimo kasta oo muhiim u ah in dadweynaha lagu wargeliyo;
7. Inta suurta galka ah, go'aan kasta ee Guddiga wuxuu ku gaarayaa si wadar-ogol ah.

Qodobka 17aad: Xasaanadda Guddiga

1. Xubnaha guddiga doorashooyinka ama hawl-wadeenadooda laguma soo oogi karo dacwad madani ah ama mid ciqaabeed inta ay gudanayaan hawshooda
2. Dhismooyinka iyo xafiisyada guddiga doorashooyinka lama baari karo iyadoo aan ogolaansho laga haysanin Maxakamadda sare ee Federaalka

Cutubka 4aad: Qodobo Qubane ah

Qodobka 18aad: Miisaaniyadda Guddiga

1. Guddigu wuxuu yeelanayaa miisaaniyad u gaar ah oo ka mid ahaanaysa miisaaniyadda guud ee Qaranka si waafaqsan Qodobka 110 (4) ee Dastuurka
2. Guddiga wuxuu u madax-banaan yahay maamulida miisaaniyada loo qoondeeyay si waafaqsan shuruucda maaliyadda ee maamulka Dowladda;

Qodobka 19aad: Mushaarka Gunnooyinka iyo Xuquuqda

Xubnaha Guddiga

1. Xubnaha Guddiga waxay xaq u leeyihiin gunno bileed si waafaqsan habraacyda ay Xukuumadda Federaalka ku dhaqanto;
2. Xubnaha Guddiga waxay xaq u leeyihiin gunno safar iyo kharajyo kale ay ku bixinayaan markay safar shaqo la xiriira gudashada hawlahooda u aadayaan.
3. Xubnaha guddiga iyo dhamaan hawl-wadeenada waxay xaq u leeyihiin bil fasax ah sanadkiiba.

Qodobka 20aad: Is-xildiidka xubinimada Guddiga

1. Xubnaha Guddiga ma qaban karaan xil kale inta ay hayaan xilka xubnimada guddigan
2. Xubin kasta oo ka mid ah guddigan waa in ay xilka iska casishaa lix (6) bilood ka hor inta uusan xil siyaasadeed isku sharxin.
3. Xubin kasta oo ka mid ah guddigaan marka loo dhaariyo xubinnimada guddigaan wuxuu waayayaa xil kasta uu horey u hayay

Qodobka 21aad: Dhaarta Guddiga Doorashooyinka

Inta aysan qaban xilka xafiiska dhamaan xubnaha guddiga waxaa Golaha Shacabka hortiisa ku dhaarinaya Guddoomiyaha Maxkamadda Sare dhaarta hoos ku qoran:

“Waxaan ku dhaaranayaa magaca illaahay, inaan xilkeyga u guto si daacad ah, oo ay ku jirto danta dalka, dadka iyo diintu, dhawarana Dastuurka Qaranka iyo Shuruucda kale ee dalka u yaala”

Qodobka 22aad: Xeerka Dhaqan-wanaagga Shaqo

Guddiga iyo dhammaan howlwadeenadiisa waxaa waajib ku ah in ay ilaaliyaan xeerka dhaqan wanaagga shaqo ee lagu tilmaamay **lifaafa 1^{aad}** si loo hubiyo in ay howlahooda u gutaan si madax-banaan oo daacadnimo, hufnaan iyo digtoonni ku jirto isla markaana ka fog eex.

Qodobka 23aad: Warbixinta Guddiga

1. Guddigu wuxuu u soo gudbinaya Golaha Shacabka warbixin afartii biloodba mar
2. Guddigu wuxuu soo saarayaa natiijooyinka Doorashooyinka ee heer Qaran
3. Guddigu wuxuu kaloo soo saarayaa qoraallo iyo wacyi gelin dadweyne

Qodobka 24aad: Maareynta Xogta iyo Macluumaadka

1. Guddigu wuxuu daabacayaa isla markaana faafinayaa dhammaan macluumaadka muhiimka ah ee ku saabsan awaamiirta iyo talooyinka uu siinaayo shacbiga.
2. Bixinta macluumaadkaas waxaa la waafajinayaa baahida xafidaada ama ilaalinta sirta Guddiga
3. Xubin kasta ee guddiga iyo hawlwadeennadiisa waxay saxiixayaan heshiis la xiriira xagga sirta iyo xafidaadda macluumaadka Doorashooyinka.
4. Guddigu markuu arko inay haboon tahay, wuxuu baahinayaa, ama ogeysiinayaa Dadweynaha macluumaadka lagama maarmaanka ah si qeexan:-
  - a) Halka ay xafiisyada guddigu ku yaalaan
  - b) Cinwaanada xafiisyada lambarrada taleefoonada iyo habkii kale ee lagula xiriiri karo

Qodobka 25aad: Tala Sharciiyeed

Sharcigan wuxuu burinayaa sharci kasta ee dalka ka jira oo ka hor imaanaya sharcigan

Qodobka 27aad: Dhaqangalka Sharcigan

Sharcigan Wuxuu dhaqangelayaa marka uu Baarlamaanka Federaalka ansixiyo uuna saxiixo Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda.

Lifaaqa 1aad:

Nidaamka Dhaqan-wanaagga Xubnaha Guddiga Iyo Hawlwadeenada

1. Maxabanaanida iyo dhaxdhexaadnimada Xubnaha

- a) Xubin kastoo ka mid ah guddiga madaxbanaan ee Doorashooyinka Qaranka iyo Shaqaalaha Guddiga waa inay u gutaan hawshooda ah, cadaalad iyo dhexdhexaadnimo, ku salaysan daacadnimo, kana maran cabsi gelin kasta ama nacayb iyo eex saameyn ku yeelan karta.
  - i. Hey'ad kasta oo ka tirsan Dawladda
  - ii. Xisbi Siyaasadeed
  - iii. Musharax doorasho
  - iv. Awood kasta oo kale ama ururro

2. Ka Madaxbanaanida xafiis Siyaasadeed ama Dawladeed

- a) Xubin kasta ee Guddiga iyo shaqaalaha xaq uma laha muddo xiliyeedkooda in:
  - i. Loo magacaabo xafiisyo siyaasadeed
  - ii. In loo magaacabo xafiis Dawladeed kale
- b) Xubinta Guddiga Doorashooyinka waa:
  - i. In aysan si toos ah ama si dadban u taageerin ama uga hor imaanin xisbi si kastaba ama musharax oo ka qaybgalaya doorasho ama arimo la xiriira xisbi siyaasadeed musharixiinta ama mucaarad
  - ii. In uusan isticmaalin ama ka faa'ideysan xogta sirta uu awood u leeyahay helintaankeeda maadaama uu ka tirsan yahay Guddiga
  - iii. In uusan siinin xog ama macluumaad dhinaca Saddexaad ama shakhsi aan ka aheyn xogta ama macluumaadka la xiriira howlgudashooda

1. Xubin kasta oo ka mid ah Guddiga oo si toos ah ama si dadban uga dan leh qandaraas Guddigu bixinayo ama ah qandaraas soo jeedin ku jira ama arrin kastoo kale oo ajenda guddiga horyaal ah oo dan qof ahaan xiriir toos ama dadban ku saamaynaysa, kama qeyb galayo fadhiga looga hadlaayo qandaraaskaas ama arrinta kale ee Guddiga hortaal, kamana codeynayo, loomana tirinayo guntanka fadhiga arrinta uu guddigu ka go'aan gaarayo .
2. In uusan ku dhaqmin wax yeelo wax u dhimi karta madaxbanaanida Guddiga ku dhawaaqo ama ka mid noqdo hadal jeedin si toos ama dadban halis u gelin karta hufnaanta iyo dhaxdhaxaadnimida guddiga.

3. Xirfad Wanaag

Xubin kastoo ka tirsan guddiga iyo hawlwadeenada guddiga waa:

- a) Inay u gutaan xilkooda sida ugu wanaagsan ee u hanan karaan kalsoonida dadweynaha ay ku qabaan guddiga:-
- b) Inay ula dhaqmaan dadweynaha iyo talo wadaaga si sharaf iyo ixtiraam ku dheehan tahay.
- c) Inay u gutaan xilkooda si xirfad wanaag ay ku dheehan tahay iyadoo la raacayo xeer hoosaadka iyo shaciga; iyo
- d) Inay ixtiraamaan xuquuqda xoriyadda dhamaan muwaadiniinta

4. Ku-tanaadid Sharci daro

Xubin kasta oo ka mid ah guddiga iyo hawlwadeenada Guddiga waa

- a) In uusan si sharci daro ah u isticmaalin xika si uu ugu tanaado ama ugu tanaadiyo cid kale
- b) In uusan qaadan ama weydiisan hadiyad cid kasta oo dan hawleed ka leh xafiiska Guddiga;
- c) In uusan siinin xog ama macluumaad uu hayo si uu uga faa'ideysto ama uga faa'ideeyo cid kale

Tusmo

Cutubka 1aad: Qodobada Guud.....	
Qodobka 1aad: Fasiraadda Ereyada.....	
Qodobka 2aad: ujeeddada Sharciga	
Qodobka 3aad: Shakhsiyadda Qanuuniga ah ee Guddiga	
Qodobka 4aad: Mabaadi'da Guud	
Qodobka 5aad: Xarunta Guddiga	
Cutubka 2aad: Dhismaha Guddiga.....	
Qodobka 6aad: Qaab-dhismeedka Guddiga.....	
Qodobka 7aad: Habraaca Magacaabista Guddiga	
Qodobka 8aad: shuruudaha Xubanimada Guddiga.....	
Qodobka 9aad: Muddada Xil-haynta Guddiga	
Qodobka 10aad: Waayidda Xubinimada Guddiga	
Qodobka 11aad: Xilka Guddoomiyaha Guddiga	
Qodobka 12aad: Xilka Gudoomiye ku-xigeenka Guddiga	
Qodobka 13aad: Xilka Xoghayaha Guud ee Guddiga	
Qodobka 14aad: Xilalka Iyo Awoodaha Guddiga	
Cutubka 3aad: Xeer-hoosaadka Guddiga.....	
Qodobka 15aad: Xeer-hoosaadka Guddiga	
Qodobka 16aad: kulamadda iyo habraaca Go'aannada Guddiga	
Qodobka 17aad: Xasaanadda Guddiga	
Cutubka 4aad: Qodobo Qubane ah	
Qodobka 18aad: Miisaaniyadda Guddiga	
Qodobka 19aad: Mushaarka Gunooyinka iyo xuquuqda xubnaha Guddiga...	
Qodobka 20aad: Is-xildiidka xubinnimada Guddiga	
Qodobka 21aad: Dhaarta Guddiga Doorashooyinka.....	
Qodobka 22aad: Xeerka Dhaqan-wanaaga shaqo	
Qodobka 23aad: warbixinta Guddiga	
Qodobka 24aad: maareynta xogta iyo macluumaadka	
Qodobka 25aad: tala sharciyeed	
Qodobka 26aad: Burin sharci	
Qodobka 27aad: Dhaqangalka Sharcigan	
Lifaafa 1aad:	